

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

2023 оны 07 сарын 06 өдөр

Дугаар 14

Аргатай

Сумын 2023 оны төсөвт тодотгол оруулах тухай

Монгол Улсын Засаг Захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1 дэх хэсгийн 35.1.9, Төсвийн тухай хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсгийн 64.1.2 дахь заалт, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 25 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит арван зургаадугаар хуралдаанаас **ТОГТООХ нь:**

1. Сумын 2023 оны төсвийн орлогын нийт дүн, орлогын нэр төрлийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

д/д	Орлогын нэр төрөл	Орлогын дүн /мянган төгрөг/
1.1	Сумын төсвийн татварын орлого	359,681.4
1.1.1	Цалин, хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	118,000.0
1.1.2	Үйл ажиллагааны орлого	15,000.0
1.1.3	Галт зэвсгийн албан татвар	420.0
1.1.4	Улсын тэмдэгийн хураамж	2,000.0
1.1.5	Хадгаламжийн хүүгийн орлого	16,000.0
1.1.6	Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	2,100.0
1.1.7	Малын тоо толгойн татвар	56,708.0
1.1.8	түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	4,000.0
1.1.9	Газрын төлбөр	107,753.4
1.1.10	Ан амьтны нөөц ашигласаны төлбөр	32,000.0
1.1.11	нохойны албан татвар	
1.1.12	хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,700.0
1.2	Сумын төсвийн татварын бус орлого	6,800.0
1.2.1.	Хүү торгууль	6,800.0
1.2.2.	Бусад орлого	
Нийт дүн		366,481.4

2. Аймгийн төсвөөс сумын төсөвт авах санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээг 385.661.7 мянган төгрөгөөр баталсугай.

3. Орон нутгийн ерөнхий орлогын урьд оны үлдэгдлийн хэмжээг 44.086.4 мянган төгрөгөөр баталсугай.

4. Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэгээс сумын орон нутгийн хөгжлийн санд авах орлогын шилжүүлэгийн хэмжээг 345.921.7 мянган төгрөгөөр баталсугай.

5. Сумын 2023 оны төсөвт төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурьдснаар баталсугай:

д/д	ТЭЗ, түүний харьяа байгууллага	Орлогын дүн /мянган төгрөг/
5.1	Сумын Засаг даргын тамгын газар	1,000.00
5.2	Сум хөгжүүлэх сан	30,000.0
5.3	Мал хамгаалах сан	24,000.0
5.4	Орон нутгийн хөгжлийн сан	30,999.7
5.5	Сургууль	1,000.0
Нийт дүн		86,999.7

6. Сумын 2023 оны төсөвт төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын урьд оны үлдэгдлийг дор дурснаар баталсугай.

	ТЭЗ, түүний харьяа байгууллага	Орлогын дүн /мянган төгрөг/
6.1	Сум хөгжүүлэх сан	122,958.3
6.2	Байгаль хамгаалах сан	38,153.6
6.3	Мал хамгаалах сан	8,815.9
6.4	ИТХ ахмадын сан	-
6.5	ЗДТГ ахмадын сан	-
6.6	Малын тоо толгойн албан татвар	43,255.5
6.7	Орон нутгийн хөгжлийн сан	339,686.9
Нийт дүн		552,870.2

7. Сумын 2023 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг дор дурдсанаар баталсугай:

	Эх үүсвэрийн нэр төрөл	мөнгөн дүн
7.1	Сумын татварын болон татварын бус орлого	366,481.4
7.2	Аймгийн төсвөөс сумын төсөвт авах санхүүгийн дэмжлэг	385,661.7
7.3	Орон нутгийн ерөнхий орлогын үлдэгдэл	44,086.4
7.4	Сумын орон нутгийн хөгжлийн санд аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас олгох орлогын шилжүүлэг	345,921.7
7.5	ТЭЗахирагчийн харьяа байгууллагын төвлөрүүлэх орлого	86,999.7
7.6	ТЭЗахирагчийн харьяа байгууллагын урьд оны үлдэгдэл	552,870.2
Нийт дүн		1,782,021.1

8. Сумын 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 1.782,021.1 мянган төгрөгөөр баталж төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрх олгосугай:

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч		Зарлагын дүн /мянган төгрөг/
8.1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга	78,634.5
8.1.1	Иргэдийн төлөөлөгчийн хурлын нарийн бичгийн дарга	78,634.5
8.2	Засаг дарга	1,703,386.6
8.2.1	Засаг даргын Тамгын газар	493,834.3
8.2.2	Сум хөгжүүлэх сан	152,958.3
8.2.3	Байгаль хамгаалах сан	74,661.5
8.2.4	Мал хамгаалах сан	32,815.9
8.2.5	ИТХ ахмадын сан	-
8.2.6	ЗДТГ ахмадын сан	-
8.2.11	Барилга техник хяналт	
8.2.12	Орон нутгийн хөгжлийн сан	838,717.2
8.2.13	Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	27,438.8
8.2.14	Соёлын төв ийн тогтмол зардал	10,786.8
8.2.15	Сургуулийн барилгын тогтмол зардал	35,097.0
8.2.16	Цэцэрлэгийн барилгын тогтмол зардал	19,276.8
8.2.18	ЭМТөвийн барилгын тогтмол зардал	17,800.0
Нийт дүн		1,782,021.1

9. Сумын хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх хөрөнгө, их засварын төсөл, арга хэмжээний жагсаалтыг нэгдүгээр хавсралтаар баталсугай

10. Сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ыг хоёрдугаар хавсралтаар баталсугай.

11. Сумын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, их засвар төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ыг гуравдугаар хавсралтаар баталсугай

12. Орон нутгийн төсвийн 2023 оны орлогыг бүрдүүлж, Төсвийн тухай хуулийн 40,41 дүгээр зүйлд заасан гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж, өр авлага гаргахгүй, төсвийн хөрөнгийг баталсан хуваарь, зориулалтын дагуу зарцуулахыг бүх шатны төсвийн эрх захирагч нарт даалгасугай.

ДАРГА

Д.ЭРДЭНЭБАТ

**Баянжаргалан сумын 2023 онд Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх
хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт**

Д/д	Төсөл, арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил	Эхлэх, дуусах хугацаа	Төсөвт өртөг	2023 онд санхүүжих дүн
1.	Шилжих хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр төсөл арга хэмжээ	I	405,513,078	405,513,078
1.1	Бусад нийтийн эзэмшлийн дэд бүтцийг сайжруулах нээлттэй чиглэл /0.4 шугам/	2022-2023	405,513,078	405,513,078
2.	Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт	II	322,204,080.00	322,204,080.00
2.1	Спорт заалны их засвар	2023	220,304,574.00	220,304,574.00
2.2	Биеийн тамир, спортын хэрэглэгдэхүүн	2023	17,000,000.00	17,000,000.00
2.3	Газар зүйн нэрийн хээрийн тодруулалт хийх	2023	20,000,000.00	20,000,000.00
2.4	Нярайн шарлагыг хэмжих төхөөрөмж	2023	5,000,000.00	5,000,000.00
2.5	Спорт заалны их засварын ажлын зураг төсвийн үнэ	2023	5,000,000.00	5,000,000.00
2.6	Бусад нийтийн эзэмшлийн дэд бүтцийг сайжруулах нээлттэй чиглэл /0.4 шугам ажлын зураг төсөв/-ийн үнэ	2023	17,311,206.00	17,311,206.00
2.7	2024 онд ОНХСангийн хөрөнгөөр хийгдэх ажлын зураг төсөв боловсруулах зардал	2023	37,588,300.00	37,588,300.00
3.	Малын тоо, толгойн албан татварын орлогоос санхүүжигдэх зардал	III	111,000,000	111,000,000
3.1	Зохиомол хээлтүүлэг /МАА-н стратеги төлөвлөгөө/	2023	2,000,000	2,000,000
3.2	Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, малын эрүүл мэндийг хамгаалах	2023	15,000,000	15,000,000
3.3	Малчдад зориулсан сургалт сурталчилгаа	2023	10,000,000	10,000,000
3.4	Вакцины хөргүүр, хөлдөөгч	2023	12,000,000.00	12,000,000.00
3.5	1-р багийн усан хангамж нэмэгдүүлэх /2цооног/	2023	36,000,000.00	36,000,000.00
3.6	2-р багийн усан хангамж нэмэгдүүлэх /2цооног/	2023	36,000,000.00	36,000,000.00
4.	Сум, дүүргийн орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлэг	IV	345,921,700	345,921,700
4.1	Сум, дүүргийн ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлгийн дүн[2]		345,921,700.00	345,921,700.00
4.2	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн оны эхний үлдэгдэл		382,942,358	382,942,358.00
4.4	2022-2023 оны малын тоо толгойн албан татвар		56,708,000.00	56,708,000.00
4.5	Хандив тусламжийн орлого		30,999,700.00	30,999,700.00
4.6	Орон нутгийн орлогоос санхүүжих		22,145,400.00	22,145,400.00
	НИЙТ		838,717,158.00	838,717,158.00

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 07
дугаар сарын 06-ны өдрийн 14 дугаар
тогтоолын гуравдугаар хавсралт

**Сумын хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд
хэрэгжүүлэх хөрөнгө, их засварын төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”**

/ сая. төгрөгөөр/

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Хэрэгжих хугацаа		Төсөвт өртөг	2023 онд санхүүжих дүн
		Эхлэх	Дуусах		
1	ЗДТГ-ын барилгын дээврийн их засварын ажил	2023	2023	20,000.00	20,000.00
2	Бичиг хэргийн ажилтны тоног төхөөрөмж сканнер (Scan Jet pro 2000s2)	2023	2023	1,389.00	1,389.00
3	Бичиг хэргийн ажилтны тоног төхөөрөмж баримт үдэгч (OPTRON M36)	2023	2023	440.00	440.00
	НИЙТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ				21,829.00

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 07 дугаар сарын 06-ны өдрийн /14/ дугаар нэгдүгээр хавсралт

БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭХ ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХ ЧАНАРЫН БОЛОН ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын 2023 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүн	3	4	5	6	7
1	2	3	4	5	6	7
Сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга						
1	Нутгийн өөрөө удирдах ёсыг бэхжүүлж түүний хэрэгжилтийг ханган, сумын ИТХТ-ын хуралдааныг товлож, хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлыг оруулж, гарсан шийдвэрийг танилцуулах, Засгийн газрын болон Сумын засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх үйл явцын талаар болон түүний биелэлтийн тайлан мэдээллийг хэлэлцүүлэх	Тайланг онд 4-оос доошгүй удаа хуралдсан байна.	2022	5	6	78,634.50
Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага						
2	Засгийн газрын болон аймаг, сумын Засаг дарга, ИТХ-аас гаргасан бодлого шийдвэр, хууль журмыг хэрэгжүүлэх, боловсруулах, хуралдаанд бэлтгэх	Хууль, тогтоожтой нийцсэн байх	2022	63.1		
	Орон нутгийн төсвийн зарлагын үр ашгийг дээшлүүлж, төсвийн урсгал болон хөрөнгийн зардлын санхүүжилт, тайлагнал, хяналтыг сайжруулж, хэмнэлтийн горимд шилжүүлэх, хариуцлагагай байх зарчмыг хэрэгжүүлэх төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмж сайжирна.	Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлнэ.	2022	Зөрчилгүй дүгнэлт авч ажилласан.	Зөрчилгүй дүгнэлт	483,834.30

3	Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн захиран зарцуулах журам хэрэгжсэн байна.	Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулна	2022	95	95	10,000.0
4	Орон нутгийн өмчит байгууллагын халаалт, дулаан, цахилгаан, цэвэр бохир ус хэвийн найдвартай хангагдсан байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд багтааж өглөг авлагагүй ажилласан байна	2022	Өглөг авлагын тооцоогүй	Өглөг авлага үүсгэхгүй ажиллах	110,399.40
Орон нутгийн хөгжлийн сан						
5	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын ажлын жагсаалтыг сумын хөгжлийн бодлоготой уялдуулан төлөвлөж хууль журмын дагуу иргэдээс санал авч эрэмбэлэн, ИТХ-аар хэлэлцүүлж, батлагдсан төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтийг зохион байгуулна.	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэж байгаа төсөл арга хэмжээг 100 хувь хэрэгжүүлнэ	2022	70	100	838,717.20
Байгаль хамгаалах сан						
6	1 Байгаль орчны чиглэлийн багц хууль, тогтоомж хэрэгжинэ.	Байгаль хамгаалах сан /байцаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө/ жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө хэрэгжинэ.	2022	84.4	90	74,661.50
Мал хамгаалах сан,						
7	Сумын өвөлжилтийн бэлтгэл ажлыг хангах, өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх худалдан борлуулах, сумын малчин болон мал бүхий иргэдийг өвс тэжээлээр хангах ажлыг зохион байгуулна. Нөөцийг зохих түвшинд бүрдүүлж, өвс тэжээлийн үнийг зохист түвшинд тогтворжуулна.	Аюулгүй нөөцийг бэлтгэн, мал хамгаалах сангийн хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулна.	2022	60	80	32,815.90
Хориоо хөгжүүлэх сан						

8	<p>Батлагдсан чиглэлээр зээл хүссэн төсөл ирүүлсэн хоршоо, жижиг дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгч, иргэдийн төслийг сонгон шалгаруулж, зээл олгон ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, хугацаа хэтэрсэн зээлийг бүрэн барагдуулах ажлыг зохион байгуулж өр авлагагүй болсон байна.</p>	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн 2023 оны тэргүүлэх чиглэлийг батлуулан хэрэгжүүлж ажиллана.	2022	Журмын өөрчлөлттэй холбоотой зээл олгогдоогүй.	80	151,138.70
9	<p>Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл авсан зээлийн үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж буй эсэхэд хяналт тавьж, зээлдэгч нарт сургалт хийх, тоног төхөөрөмж, программ хангамжийн шинэчлэлтийн зардалд зээлийн хүүгийн 60 хүртэл хувийг зарцуулна.</p>	2022	100	100	100	1,819.60
<i>Ахмад настан нийгмийн хамгаалал</i>						
10	<p>Ахмад настны нийгмийн хамгааллын талаар авах арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллана</p>	Ахмад настны тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх заалтыг хэрэгжүүлнэ.	2022	80	80	-
БҮГД						1,782,021.10